

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev.br. 9/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Rrustem Thaqi i Nenad Lazić, članovi veća, u pravnoj stvari tužioca: S. F. iz Uroševca, kojeg po punomoćju zastupa: Fatlir Ramadani, advokat iz Uroševca, protiv tužene: KRU B.... SHA sa sedištem u Uroševcu, koju zastupa: Besnik Aliu, po predmetu spora: vraćanje na radno mesto, odlučujući po reviziji zastupnika tužene, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini, Gž.br. 8902/2021 od 22.06.2023.godine, u sednici održanoj dana 26.03.2024. godine, doneo je:

R E Š E N J E

USVAJA SE KAO OSNOVANA revizija tužene, te se **UKIDAJU** presude Apelacionog suda Kosova Gž.br.8902/21 od 22.06.2023. godine i presuda Osnovnog suda u Uroševcu, Opšte Odeljenje P.br.348/21 od 01.09.2021. godine.

ODBACUJE SE kao neblagovremena tužba tužioca: Skender Ferizi iz Uroševca, podneta protiv tužene: KRU Bifurkacioni SHA sa sedištem u Uroševcu, po predmetu spora: vraćanje na radno mesto.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Uroševcu, Opšte Odeljenje P.br.348/21 od 01.09.2021. godine, u stavu I. dispozitiva delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca, kao osnovan, i obavezana je tužena da na ime prestanka radnog odnosa za vremenski period od 27.01.2021.

godine pa do 01.06.2021. godine, na ime mesečnih zarada isplati tužiocu iznos od 3,700 eura, i to: 3,352.91 eura na ime nadoknade zarada i 62.27 eura na ime zakonske kamate od 8 % koja će se obračunavati od 21.01.2021. godine, sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom II. dispozitiva odbijen je tužbeni zahtev tužioca kojim je zahtevao da se vrati na radno mesto sa svim pravima i obavezama, kao neosnovan.

Postupajući po žalbi podnetoj od strane zastupnika tužene, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu Gž.br.8902/2021 dana 22.06.2023.godine, kojom je odbio žalbu, kao neosnovanu, potvrdivši presudu prvostepenog suda.

Protiv drugostepene pravnosnažne presude, zastupnik tužene je blagovremeno izjavio reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava i bitnih povreda odredbi parničnog postupka, s predlogom da se ista usvoji, a da se presude nižestepenih sudova ukinu i predmet se vrati na ponovno suđenje i odlučivanje.

U spisima predmeta postoji i pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju sa predlogom da se podneta revizija odbije kao neosnovana.

Vrhovni sud Kosova je ispitao pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode i u smislu odredbe člana 215. Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006), pa je ocenio da je revizija zastupnika tužene, osnovana.

Sud prvog stepena je utvrdio, a sud drugog stepena prihvatio utvrđenja suda prvog stepena, iz kojih proizlazi, sledeće: Tužilac je kod tužene bio u radnom odnosu putem zaključenog Ugovora o radu na određeno vreme broj: 855 od dana 31.05.2018. godine, u vremenskom trajanju od 01.06.2018. godine pa do 01.06.2021. godine na poziciji: Zamenik Glavnog Izvršnog Direktora. Dana 20.01.2021. godine pod brojem: 29 tužena je donela Rešenje o prestanku radnog odnosa tužiocu, koje stupa na snagu dana 21.01.2021. godine. Zbog pomenutog rešenja, tužilac dana 03.02.2021. godine podnosi žalbu Inspektoratu Rada, i isti dana 03.03.2021. godine pod brojem: 55/2021 donosi Rešenje kojim usvaja podnetu žalbu kao osnovanu i poništava sporno rešenje tužene broj: 29 od dana 21.01.2021. godine. Tužilac podnosi tužbu za vraćanje na posao dana 08.03.2021. godine. U toku trajanja postupka pred nižestepenim sudovima, ovlašćeni zastupnik tužene je isticao prigovor koji se odnosi na neblagovremenost podnošenja tužbe.

Prema stavu nižestepeni sudova, tužiocu je na nezakonit, neobjektivan i nepravilan način prekinut radni odnos spornim rešenjem donetim dana 21.01.2021. godine, i ako mu je ugovor o radu na određeno vreme trajao u vremenskom periodu od 01.06.2018. godine pa sve do 01.06.2021. godine, zbog toga, tužilac ima pravo na isplatu neisplaćenih zarada. Visinu pomenutih neisplaćenih zarada su nižestepeni sudovi utvrdili na osnovu izvršenog veštačenja od strane veštaka finansijske struke, kojim su poklonili puno poverenje. Što se tiče istaknutog prigovora o neblagovremenosti podnošenja tužbe, nižestepeni sudovi su zauzeli stav da u spornom rešenju o prekidu radnog odnosa tužiocu od 21.01.2021. godine u pogledu korišćenja pravnih lekova, nisu data jasna uputstva u skladu sa zakonom, Ustavom Republike Kosovo i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, tužilac je nakon prijema pomenutog rešenja dana 03.02.2021. godine, podneo žalbu Inspektoratu Rada u Uroševcu i isti je dana 03.03.2021. godine doneo rešenje kojim je podnetu žalbu usvojio kao osnovanu, nakon toga je tužilac dana 08.03.2021. godine podneo tužbu prvostepenom sudu, što znači da tužba nije zastarela.

Kod ovakvog činjenično stanja, Vrhovni sud Kosova nalazi da zaključak i stav prvostepenog i drugostepenog suda u pogledu načina odlučivanja nije pravičan i zakonit, budući da je prvostepena presuda doneta uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 1. u vezi sa članom 391. stav 1, tačka f), zatim, člana 182. stav 2, tačka d) Zakona o Parničnom Postupku, a u vezi sa članom 79. Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212), koja se odnosi na pogrešnu primenu materijalnog prava.

Osnovna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačka e) Zakona o Parničnom Postupku je u tome što je u konkretnom slučaju prvostepeni sud odlučio po tužbi podnetoj nakon isteka zakonom utvrđenog roka. U konkretnom slučaju, tužena je dana 20.01.2021. godine pod brojem: 29 donela Rešenje o prestanku radnog odnosa tužiocu, koje stupa na snagu dana 21.01.2021. godine, u istom je u pravnoj pouci navedeno da se može izjaviti žalba Osnovnom sudu u Uroševcu u roku od 8 dana od dana prijema pomenutog rešenja. Na pomenuto rešenje, tužilac dana 03.02.2021. godine podnosi žalbu Inspektoratu Rada u Uroševcu, i koji dana 03.03.2021. godine pod brojem: 55/2021 donosi Rešenje kojim usvaja podnetu žalbu kao osnovanu i poništava sporno rešenje tužene broj: 29 od dana 21.01.2021. godine, u pomenutom postoji pravna pouka u kojoj je navedeno da nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 8 dana drugostepenom organu Inspektorata Rada. Nakon pet dana od dana donošenja rešenja od strane

Inspektorata Rada, tužilac podnosi tužbu za vraćanje na posao dana 08.03.2021. godine, a tužena podnosi dana 12.03.2021. godine žalbu drugostepenom organu Inspektorata Rada, koji dana 05.05.2021. godine pod brojem: 815/2011 donosi Rešenje kojim usvaja podnetu žalbu tužene kao osnovanu i ukida prvostepeno rešenje Inspektorata Rada broj: 55/2021 od 03.03.2021. godine, i predmet vraća na ponovno odlučivanje. U spisu predmeta nema dokaza kada je tužilac primio rešenje broj: 29 od 21.01.2021. godine, ali obzirom da je protiv iste podneo žalbu Inspektoratu Rada dana 03.02.2021. godine, to se ovaj datum može smatrati nespornim kada je u pitanju datum od koga je počeo da teče rok za podnošenje tužbe i isti je isticao 11.02.2021.godine. Dakle, tužba je podneta 35-tog dana, što znači nakon isteka zakonom propisanog roka.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 1. u vezi sa članom 391. stav 1. tačka f) Zakona o Parničnom Postupku i člana 79. Zakona o radu, je u tome što u konkretnom slučaju prvostepeni sud nije odlučivao o blagovremenosti tužbe, iako je prigovor o neblagovremenosti bio istaknut u odgovoru na tužbu i u toku glavne rasprave od strane tužene, jer da je isti odlučivao o blagovremenosti tužbe, a nakon prethodnog razmatranja tužbe ili po prigovoru tužene, prvostepeni sud bi rešenjem odbacio tužbu kao nedozvoljenu, jer je tužba podneta po isteku zakonskog roka predviđenog u članu 79. Zakona o radu.

Članom 79. Zakona o radu, utvrđuje se, citirano: „Svaki zaposleni koji nije zadovoljan odlukom kojom smatra da su mu povređena prava ili ne dobije odgovor u roku predviđenom iz člana 78. stav 2. od ovog zakona u narednom periodu od 30 dana, može pokrenuti radni spor kod nadležnog suda.

Članom 214. Zakona o Parničnom Postupku i članom 9. Zakona br. 04/L-118, o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-006 o Parničnom Postupku, kojim je preformulisan član 214. osnovnog zakona, utvrđeno je, citirano: „Revizija se može podneti: a) zbog bitne povrede odredaba postupka u sporu iz člana 182. stav 2. ovog zakona, osim prekršaja iz člana 182. stav 2. tačke (f, h, i i m); b) zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 1. ovog zakona koja je učinjena u postupku drugostepenog suda; v) zbog pogrešne primene materijalnog prava; g) zbog prekoračenja potraživanja, ako je ova povreda učinjena u postupku pred drugostepenim sudom. 2. Revizija se ne može podneti zbog netačnog ili nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja. 3. Protiv presude donete u drugostepenom postupku, kojom je potvrđena presuda, revizija se može izjaviti samo iz razloga iz stava 1. tačka a), b) i g) ovog člana. 4. Protiv drugostepene presude kojom je

potvrđena prvostepena odluka, revizija se ne može izjaviti zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz stava 1. tačka a) ovog člana, osim ako njihovo postojanje nije utvrđeno. navedeno u žalbi, osim kada su u pitanju povrede koje se otklanjaju po službenoj dužnosti drugostepenog i revizijskog suda“.

Članom 391. stav 1 tačka f) Zakona o Parničnom Postupku, određeno je, citirano: „Posle prethodnog ispitivanja tužbe, sud će rešenjem odbaciti tužbu kao nedozvoljenu, ako je tužba podneta posle isteka roka, ali ako je rok predviđen posebnim odredbama za njeno podnošenje“. Dakle, iz navedenih odredaba pomenutog zakona, proizilazi da su prvostepeni i drugostepeni sud pogrešno primenili materijalno pravo, jer nisu tužbu odbacili kao nedozvoljenu, pošto je tužba podneta nakon isteka zakonskog roka.

Rok koji je propisan pomenutim članom 79. Zakona o radu je prekluzivan, u kom smislu se njegovim propuštanjem gubi pravo na podnošenje tužbe, a budući da je reč o radnom sporu, te se u tom smislu primenjuju odredbe Zakona o radu, i rokovi ovim zakonom propisani. Tužba je dakle podneta nakon isteka zakonom propisanog roka, što znači da je nastupila prekluzija, to jest gubitak prava na podnošenje tužbe, o čemu je sud dužan da vodi računa i po službenoj dužnosti.

Članom 227. Zakona o Parničnom Postupku određeno je da: „Sve dok odredbama članova ovog poglavlja nije predviđeno ništa drugo, u postupku po reviziji, odredbe ovog zakona o žalbi na presudu se adekvatno primenjuju, osim odredaba kojima je predviđena mogućnost da se ispitivanje glavnog predmeta održi u apelacionom sudu.

Članom 195. stav 1. tačka b) Zakona o Parničnom Postupku, određeno je da: „Apelacioni sud može, na sednici kolegijuma ili na osnovu ispitivanja predmeta koji je neposredno pred njim, poništiti pobijanu presudu i odbaciti tužbu“.

Na sve napred navedeno nije od uticaja to što se tužilac obraćao inspekcijskim organima, jer Inspektorat Rada, shodno propisanom u odredbi člana 3. Zakona o inspektoratu rada je definisana kao organ izvršne vlasti nadležan za nadgledanje sprovođenja zakonskih i podzakonskih odredaba u oblasti rada, uključujući i radne odnose, zaštitu na radu, zdravstvenu zaštitu zaposlenih i radne sredine... Dakle, Inspektorat Rada ne predstavlja niti unutrašnji organ poslodavca, niti je pak bilo gde, bilo kojim zakonskim propisom predviđeno da podnošenje žalbe ovom organu prolongira rok za podnošenje tužbe sudu, a što s obzirom na pravnu prirodu ovako propisanog roka, nije ni moguće.

Iz gore navedenih razloga, a u skladu sa članom 182. stav 1. u vezi sa članom 391. stav 1. tačka f), članom 182. stav 2. tačka e), članom 214 Zakona o Parničnom Postupku i članom 9. Zakona br. 04/L-118, o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-006 o Parničnom Postupku, koji je preformulisao član 214. osnovnog zakona, član 227. koji se odnosi na član 195. stav 1. tačka b) Zakona o Parničnom Postupku, kao i na član 79. Zakona o radu, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rešenja.

VRHOVNI SUD KOSOVA

Rev.br. 9/2024 od 26.03.2024. godine

Predsednik veća-sudija

Milena Đerić
